

«فره‌یختگان» بررسی می‌کند

پیشنهاد‌های عملیاتی برای مهارت‌در رشته محیط‌زیست

درگذشته حفظ محیط‌زیست مسأله داخلی و جزء قلمرو حق حاکمیت کشورها به حساب می‌آمد درحالی‌که پاره‌ای از تحولات‌در زمینه‌های گوناگون‌سیاسی ،اقتصادی،

تکنولوژی، علمی و محیط‌زیستی در سطوح ملی و بین‌المللی طی دهه‌های گذشته موجبات گسترش قلمرو، توسعه ابعاد و نهایتاً تغییر و تحول مفهوم

روز جهانی محیط‌زیست

۱۶ خرداد در تقویم شمسی معادل روز جهانی محیط‌زیست است. این روز توسط سازمان ملل متحد ۵۲ سال قبل معرفی شد. هر سال شعاری برای این روز انتخاب می‌شود و یک کشور محوریت انجام کارهای نمادین حول این شعار را انجام می‌دهد. شعار سال ۲۰۲۴ عبارت است از احیای سرزمین و تاب‌آوری در برابر بیابان‌زایی و خشکسالی. کشور عربستان سعودی امسال برای برگزاری مراسم روز جهانی محیط‌زیست انتخاب شده است.

روز جهانی محیط‌زیست بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مناسبت محیط‌زیستی در سطح دنیااست. این روز بهانه‌ای است تا کارهایی در حمایت از محیط‌زیست در دنیا انجام شود. افزایش سطح آگاهی‌های مردمی و بالا بردن مشارکت مردم و سمن‌ها (سازمان‌های

تشکیلات محیط‌زیست در ایران

یکی از نکات جالب راجع‌به شکل‌گیری محیط‌زیست در کشور ما این است‌که اولین هسته محیط‌زیستی در ایران مربوط به تشکیل کانون شکار در سال ۱۳۳۵ می‌شود که ماهیتی ضد محیط‌زیستی دارد. هدف کانون شمار حفظ نسل شکار بود تا شکارچیان بتوانند از لذت شکار در آینده بی‌بهره نمانند. در سال ۱۳۴۶ در پی تصویب قانون شکار و صید، سازمان شکاربانی و نظارت بر صید جایگزین کانون شکار شد. براساس ماده ۶ قانون شمار و صید، وظایف سازمان شکاربانی و نظارت بر صید از محدوده نظارت و اجرای مقررات ناظر بر شکار فزائرفته و امور تحقیقاتی و مطالعاتی مربوط به حیات وحش ایران، تکثیر و پرورش حیوانات وحشی و حفاظت از زیستگاه آنها و تعیین مناطقی به‌عنوان پارک وحش و

محیط‌زیست در دانشگاه آزاد

شکل‌گیری محیط‌زیست در دانشگاه آزاد به سال دهه ۷۰ شمسی برمی‌گردد. بیش از ۳۰ سال گذشت تا در سال ۱۴۰۲ گروه کشوری محیط‌زیست انسانی ذیل دانشکذگان فرهنگ و تمدن نقطه عطف جدیدی در ارتقا دانش محیط‌زیست کشور را برعهده گیرد.

به‌طور کلی گروه‌های کشوری، به‌دنبال احساس نیاز به توجه ویژه برای حل مسائل علمی و اجرایی از طریق حوزه‌های دانشی مختلف شکل گرفت. گروه کشوری محیط‌زیست هم با توجه به جایگاه ویژه این دانش در تصمیم‌گیری‌ها و سیاستگذاری‌های کلان کشور به‌عنوان یک گروه مستقلی در دانشگاه آزاد تشکیل شد. اهداف و ماموریت‌های این گروه در راستای تحقق اهداف سند تحول و تعالی دانشگاه آزاد و با رویکرد تبدیل دانایی به توانایی تدوین شده

محیط‌زیست را در دهه‌های اخیر فراهم آورده است. برنامه محیط‌زیست ملل متحد با نام اختصاری (UNEP) نهادی وابسته به سازمان ملل متحد است که فعالیت‌های زیست محیطی اعضای خود را هماهنگ کرده و در توسعه کشورها در اجرای دقیق سیاست‌ها و تشویق‌های گسترش قابل تحمل موثر بر طبیعت از میان شیوه‌های دقیق محیطی مساعدت می‌کند.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

مردم‌نهاد) از مهم‌ترین این برنامه‌هاست. هر دو مورد اشاره شده از اجزای حکمرانی محیط‌زیست است که در یک حکمرانی خوب می‌بایست منظور شود. سازمان ملل سال ۲۰۲۱ الی ۲۰۳۰ را دهه

احیای یوم سازگان (اکوسیستمی) قرار داده و شعار امسال برنامه جهانی محیط‌زیست با این دهه کاملاً هم‌خوانی دارد. از آنجایی‌که عربستان سعودی درگیر با هر سه جزء شعار امسال است و از سوی دیگر تلاش‌های زیادی در سطح ملی و منطقه‌ای برای رسیدن‌ن سرزمین سبز انجام داده است، امسال به‌عنوان میزبان روز جهانی محیط‌زیست انتخاب شده است. سه چالش تغییر اقلیم، از دست دادن تنوع زیستی و طبیعت و نهایتاً چالش پسماند در برنامه روز جهانی محیط‌زیست قرار است مورد واکاوی قرار گیرد.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

موزه‌های جانورشناسی را نیز در بر گرفت. در سال ۱۳۵۰ نام سازمان شکاربانی و نظارت بر صید به سازمان حفاظت محیط‌زیست و نام شورای عالی شکاربانی و نظارت بر صید به شورای عالی حفاظت

محیط‌زیست تبدیل شد و امور محیط‌زیستی از جمله پیشگیری از اقدام‌های زیان‌بار برای تعادل و تناسب محیط‌زیست نیز به اختیارات قبلی آن افزوده شد. سال ۱۳۵۳ با تصویب قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست در ۲۱ ماده، این سازمان از اختیارات قانونی تازه‌ای برخوردار شد و از نظر تشکیلاتی نیز تا اندازه‌ای از ابعاد و کیفیت سازگار با ضرورت‌های روز دنیا برخوردار شد. بعد از انقلاب اسلامی با قرار گرفتن اصل ۵۰ قانون اساسی فصل تازه‌ای در محیط‌زیست کشور گشوده شد.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

است و در این راستا می‌توان به برخی برنامه‌های کلی زیر اشاره کرد.
█ نگاه تخصصی به مسائل آموزشی و پژوهشی گروه‌های محیط‌زیست دانشگاه آزاد و بهره‌گیری از اساتید این رشته‌ها برای حل مسائل.

- راه‌اندازی و اجرای برنامه‌هایی با استفاده از شبکه‌سازی متخصصان صنعت و دانشگاه.
- تشویق همکاری بین‌رشته‌ای برای حل مشکلات واقعی.
- بازنگری برنامه‌های درسی موجود.
- تدوین رشته‌های جدیدی که به‌ترتیب دانشجویان برای حل مسائل واقعی جامعه منجر شود. امروزه به بین‌رشته‌ای‌ها تعبیر می‌شود.
- ایجاد اندیشکده‌هایی با هدف آینده‌پژوهی در حوزه‌های تخصصی.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

اقدامات ممکن توسط گروه محیط‌زیست انسانی

اقدامات دیگر است. تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص در حوزه محیط‌زیست از طریق برنامه‌های آموزشی و دوره‌های تحصیلی مختلف می‌تواند به بهبود مدیریت و حفاظت از محیط‌زیست کمک کند. این آموزش‌ها می‌تواند شامل مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری باشد. آگاهی‌سازی و اطلاع‌رسانی نیز مورد دیگری است که باید به آن توجه کرد. دانشگاه‌ها می‌توانند با برگزاری همایش‌ها، سمینارها، کارگاه‌های آموزشی و انتشار مقالات و گزارش‌ها، آگاهی عمومی نسبت به مسائل محیط‌زیستی را افزایش دهند و افراد را به اقدامات عملی در جهت حفاظت

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

این برنامه در نتیجه کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط انسان در سال ۱۹۷۳ پایه‌گذاری شد و مقر آن در نیرویی قبلی قرار دارد. براساس اعلامیه محیط‌زیست بشر (بیانیه اصولی) که در ژوئن ۱۹۷۲ به تصویب کنفرانس جهانی محیط‌زیست انسان‌در استکهلم رسیده‌است، حفظ محیط‌زیست بشر و تضمین حقوق بشر برای پرخورده‌ای از محیط‌زیست سالم و تشویق

تلاش ما بر این است که در این گروه نگاه تخصصی با رویکرد حکمرانی محیط‌زیست حاکم باشد. تجربه سال‌های گذشته در برخی بخش‌ها نشان داده است، نگاه غیرتخصصی یا صرفاً دولتی به مسائل زیست محیطی می‌تواند منجر به معضلات متعددی شود که شامل موارد زیادی است. به‌طور مثال تصمیم‌گیری‌های نادرست و ناکارآمد یکی از این موارد است و عدم استفاده از تخصص و دانش علمی در تصمیم‌گیری‌ها می‌تواند به اقدامات ناکارآمد و نادرستی منجر شود که نه تنها مشکلات را حل نمی‌کنند، بلکه ممکن است مسائل زیست محیطی را تشدید کنند. باید به کاهش اثرگذاری سیاست‌ها و برنامه‌ها نیز اشاره کرد. برنامه‌ها و سیاست‌های زیست محیطی که بدون مشورت با متخصصان و پژوهشگران طراحی شده‌اند، ممکن است به خوبی اجرا نشوند و نتایج مطلوب را به دنبال نداشته باشند. نبود نوآوری و خلاقیت مورد دیگری است که نباید آن را از قلم انداخت. نگاه غیرتخصصی و دولتی ممکن است منجر به مقاومت در برابر تغییرات و نوآوری‌های جدید شود.

این مساله می‌تواند از پیشرفت و توسعه راه‌حل‌های نوآورانه برای مسائل زیست محیطی جلوگیری کند. عدم توجه به تنوع زیستی و اکوسیستم‌ها نیز مورد دیگری است. سیاست‌ها و برنامه‌های غیرتخصصی ممکن است به رک ناقص از پیچیدگی‌های اکوسیستم‌ها و اهمیت تنوع زیستی منجر شوند و به تخریب منابع

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

در اینجا لازم است به برخی پیشنهاد‌های عملیاتی برای مهارتی کردن رشته محیط‌زیست در آموزش عالی نیز اشاره کرد.

توسعه برنامه‌های آموزشی مبتنی بر مهارت: بازنگری و به‌روزرسانی برنامه‌های درسی به منظور تمرکز بیشتر بر آموزش‌های عملی و مهارت‌های کاربردی مانند کار با نرم افزارهای تخصصی، نمونه برداری

محیطی، تجزیه و تحلیل داده‌های زیست محیطی و مدیریت پروژه.
کارآموزی و پروژه‌های عملی: ایجاد فرصت‌های کارآموزی در سازمان‌های دولتی و خصوصی، شرکت‌های مشاوره زیست محیطی، سازمان‌های غیردولتی و موسسات تحقیقاتی و همچنین تشویق دانشجویان به انجام پروژه‌های عملی مرتبط با محیط‌زیست در طول دوره تحصیل.

همکاری با صنعت و نهاد‌های دولتی: توسعه همکاری‌های موثر بین دانشگاه‌ها و صنایع مختلف به منظور شناسایی نیازهای مهارتی و فراهم آوردن فرصت‌های آموزشی و پژوهشی مرتبط با نیازهای واقعی بازار کار و مسائل محیط‌زیستی.

کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی تخصصی: برگزاری کارگاه‌ها، سمینارها و دوره‌های آموزشی تخصصی کوتاه‌مدت در زمینه‌های مختلف محیط‌زیستی مانند مدیریت پسماند، انرژی‌های تجدیدپذیر، ارزیابی اثرات زیست محیطی و حفاظت از تنوع زیستی.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

از محیط‌زیست تشویق کنند. مشاوره و همکاری با نهاد‌های دولتی و خصوصی نیز باید مدنظر قرار گیرد. دانشگاه‌ها می‌توانند به‌عنوان مشاور

در تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های محیط‌زیستی با دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی و شرکت‌ها همکاری کنند و بهترین راهکارها و روش‌ها را برای حل مشکلات محیط‌زیستی پیشنهاد دهند. انجام پروژه‌های عملی نیز یکی دیگر از اقدامات است. دانشکده‌های محیط‌زیستی می‌توانند با اجرای پروژه‌های عملی در زمینه‌هایی مانند جنگل‌کاری، احیای اراضی تخریب شده، مدیریت پسماند و کاهش آلودگی، به‌طور مستقیم در بهبود

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

پیشنهاد‌های عملیاتی برای مهارت‌در رشته محیط‌زیست

این برنامه در نتیجه کنفرانس سازمان ملل در مورد محیط انسان در سال ۱۹۷۳ پایه‌گذاری شد و مقر آن در نیرویی قبلی قرار دارد. براساس اعلامیه محیط‌زیست بشر (بیانیه اصولی) که در ژوئن ۱۹۷۲ به تصویب کنفرانس جهانی محیط‌زیست انسان‌در استکهلم رسیده‌است، حفظ محیط‌زیست بشر و تضمین حقوق بشر برای پرخورده‌ای از محیط‌زیست سالم و تشویق

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

تلاش ما بر این است که در این گروه نگاه تخصصی با رویکرد عمومی است. اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های نادرست می‌تواند باعث افزایش ناراضیاتی عمومی و اعتراضات اجتماعی شود. این ناراضیاتی‌ها ممکن است به از بین رفتن اعتماد عمومی به نهاد‌های دولتی و تخصصی منجر شود. هدررفت منابع مالی و انسانی نیز نباید از قلم انداخت. نگاه غیرتخصصی و برنامه‌ریزی ناکارآمد می‌تواند منجر به هدررفت منابع مالی و انسانی شود که می‌توانستند

به‌طور موثرتر در جهت حل مشکلات زیست محیطی به کار گرفته شوند. باید به مورد عدم توجه به آموزش و آگاهی‌سازی نیز اشاره کرد. سیاست‌های دولتی ممکن است به اهمیت آموزش و آگاهی‌سازی عمومی در مسائل زیست محیطی توجه کافی نداشته باشند، که این مساله می‌تواند به عدم تغییر رفتارهای فردی و اجتماعی منجر شود. کمبود همکاری‌های بین‌بخشی نیز مورد دیگری است که باید به آن توجه کرد. نگاه دولتی می‌تواند به کمبود همکاری و هماهنگی بین بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی منجر شود، که برای حل مسائل پیچیده زیست محیطی ضروری است. برای جلوگیری از این معضلات، ضروری است که تصمیم‌گیری‌ها و سیاستگذاری‌ها در حوزه محیط‌زیست با مشورت و همکاری متخصصان، پژوهشگران، سازمان‌های غیردولتی و جامعه مدنی انجام شود و به‌طور همزمان بر آموزش، آگاهی‌سازی و مشارکت عمومی تأکید شود.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

پیشنهاد‌های عملیاتی برای مهارتی کردن رشته محیط‌زیست

تشویق به تحقیق و نوآوری: فراهم کردن امکانات و منابع برای تحقیقات دانشجویی و تشویق دانشجویان به نوآوری و ارائه راه‌حل‌های جدید برای مسائل محیط‌زیستی. ایجاد مسابقات و جوایز برای پژوهش‌های برجسته دانشجویی نیز می‌تواند انگیزه ایجاد کند.

ایجاد مراکز نوآوری و توسعه: تاسیس مراکز نوآوری و توسعه در دانشگاه‌ها که دانشجویان بتوانند در آنها ایده‌های خود را به پروژه‌های کاربردی تبدیل کنند و با حمایت استادان و متخصصان به اجرایی شدن آنها کمک کنند.

استفاده از تکنولوژی‌های نوین آموزشی: بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مانند آموزش مجازی، شبیه‌سازی‌های کامپیوتری و واقعیت مجازی برای ارتقای کیفیت آموزش و فراهم کردن تجربه‌های یادگیری متنوع و جذاب.

تشویق به کار تیمی و بین‌رشته‌ای: ایجاد فرصت‌هایی برای دانشجویان به منظور همکاری با دانشجویان رشته‌های دیگر و انجام پروژه‌های بین‌رشته‌ای که به حل مسائل محیط‌زیستی کمک کنند.

این اقدامات می‌توانند به ارتقای مهارت‌های دانشجویان و افزایش کاربردی بودن رشته محیط‌زیست در آموزش عالی کشور کمک کنند.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

وضعیت محیط‌زیست نقش داشته باشند. ترویج فناوری‌های نوین و پایدار هم باید مدنظر باشد. دانشگاه‌ها می‌توانند با تحقیق و توسعه فناوری‌های جدید در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر، کشاورزی پایدار، مدیریت منابع آب و سایر حوزه‌های مرتبط، به کاهش اثرات منفی زیست محیطی کمک

کنند. نهایتاً با توجه به نزدیک بودن انتخابات در کشور، گروه محیط‌زیست انسانی درحال رصد برنامه عملی محیط‌زیستی نامزد‌های ریاست جمهوری بوده و آمادگی دارد ظرفیت اعضای هیات علمی توانمند دانشگاه آزاد و دانشجویان تحصیلات تکمیلی را در اختیار دولت چهاردهم قرار دهد.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

حضور نمایندگان نامزد‌های ریاست جمهوری یادگیران باتأکید هیات نظارت بر تشکل‌های اسلامی در قالب‌های سخنرانی و تبیین، مواضع پرشش و پاسخ مناظره و برگزاری کرسی آزاداندیشی و… مجاز است.
بیدیهی است-حضور محکومین فتنه۱۳۸۸ واغتشاشات۱۴۰۱ در دانشگاه

به جهت سخنرانی و تبیین مواضع پرشش و پاسخ مناظره و… مجاز نیست. قبل از ایام رسمی تبلیغات انتخاباتی، تبلیغ مستقیم ممنوع است. حضور افراد بدون تبلیغ مستقیم و در قالب

سخنرانی پرشش و پاسخ مناظره و برگزاری کرسی آزاداندیشی و با تأیید هیات نظارت مجاز است.

هیات‌های نظارت با رعایت عدالت در چهارچوب این ضوابط زمینه را برای طرح تمام سلاطی و دیدگاه‌ها و با هدف کمک به مشارکت حداکثری و شناخت و انتخاب اصیلح در محیط دانشگاه فراهم آورند.

لازم است هیات‌های نظارت مستمرا در این ایام گزارش اقدامات در چهارچوب این ابلاغ را به دبیرخانه هیات

مرکزی نظارت بر تشکل‌های اسلامی دانشگاه‌ایان ارسال نمایند و معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه جمع‌بندی و تحلیلی از عملکرد استان‌ها به اینجناب ارائه نماید.

مجله محیط‌زیست، نشریه علمی-تخصصی در زمینه محیط‌زیست

آزاداندیشی و… باشد.
انتخاباتی امامین انقلاب و در راستای ارتقای سطح

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

شماره ۴۱۵۵

WWW.FDN.IR